

Tímár Sára: Református hálaének népzenevel

Gryllus Kiadó
GCD-209

Tímár Sára arra vállalkozott, hogy a népekeket előhozza a templom falai közül, és élő népzeneként mutassa meg a nagyközönségnek. A nép-ének ugyanis a nép természetes vallásosságának mindennapi megnyilvánulásaként létezik a parasztság életében. „Ezeket a zsoltárokat és dicsőreteket a régi faluközösségekben otthon és munka közben, az élet bármely időszakában énekelték” – írja Tímár Sára a CD kísérőfüzetében. Az album anyaga jórészt követi az egyházi év ünnepeit, karácsonytól a pünkösdig halad, egy-egy dicsőretet közbeiktatva. A dalok között felekezeti énekes-könyvekből valót, zsoltárokat, református himnuszt (Tebenned bízunk eleitől fogva) ugyanúgy hallunk, mint egy-egy, csak a népi vallásossághoz tartozó darabot. Az előadást igazán elevenné tévő feldolgozások követik a dalok műfaját: a Fehér virágja például szlávós kórus-megszólalásba vált, máskor csak a kísérő zenekar hangszerjátéka jeleníti a feldolgozást. Egy esetben maga a díszítésekkel gyűjtött adatközlői felvétel szólal meg – mutatva, hogy közismert református himnuszt is variálódó életre kelt a nép ajkán.

V. Szűcs Imola

Cserepes: My Name is Elvis Presley – Children's Games

Fonó
FA 421-2

Cserepes Károly neve a Vízöntő és az IPOMEA nevű formációkból lehet ismerős. Az utóbbi években elsősorban a folklór és az elektronikus zene összekapcsolása érdekelte, ennek fényében jelent meg előző, Blacklake című lemeze, amely nemzetközi porondon is komoly sikereket ért el. Jelen kiadványban a népi gyerekfolklórral tesz izgalmas zenei kísérletet: a világ különböző tájairól származó gyermekdalokat mos össze, kever egymás után és egymás fölé, elektronikus kísérettel. Ezek között szerepelnek eredeti, hagyományos környezetben, adatközlőkkel készült gyűjtések – mint például a Somogy megyéből származó Erdőjáróznak a lányok szövegkezdetű karikázó dallam – és mai stúdiófelvételek egyaránt. A kiadvány nem titkolt koncepciója, hogy megmutassa, a különböző népek zenei megformálása közti különbség kisebb, mint gondolnánk: „(...) az is kiderült, hogy mennyire hasonlítanak egymásra: nem csak szellemükben, hanem konkrét formájukban is, sokszor szóról szóra azonosságot mutatnak, mondhatnánk egylényegűek” – olvashatjuk a szerző gondolatait a lemezen felhangzó dallamokról.

Endrődiné Pásku Veronika

Pearly Clouds

Fonó
FA 420-2

A Pearly Clouds nevű új, nemzetközi formáció első lemezén szokatlan hangszerkísérettel kaphatunk bepillantást a magyar népdalok világába. Szabó Enikő légi hangját a Grammy-díjra jelölt Gary Lucas virtuóz gitárjátéka és a Dezső Tóni által megszólaltatott alt- és baritonszaxofon kíséri. A felhangzó, eredeti forrásból származó népdalok mellett saját szerzemények is helyet kaptak a repertoárban. A kiadvány láthatóan nemzetközi porondra készült: borítóján csak angol nyelvű szöveg olvasható, amely azonban a magyar közönség szempontjából hiányosságnak tekinthető. A lemez egészét átható megnyugtató, kellemes hangulat mellett a CD erőssége, hogy a zeneszámok nehezen kategorizálható stílusán átüt az énekesnő népzenei előképzettsége, akit a jazz- és világzenei formációkon kívül az Ökrös együttes tagjaként ismerhet a közönség. A magyar népdalok sodrása és szövegeinek összetett motívikája különleges fúziót hoz létre a két virtuóz hangszerjátékoskal együtt, amelyben a mindenki által ismert műfajok határai elmosódnak, és a zenekar által pszichedelikus világzenének titulált egyveleg létjogosultsága megkérdőjelezhetetlenné válik.

EPV

Ferenczi György – 1ső Pesti Rackák – Szalonna és bandája – Söndörgő: Mindenek szerelme

Gryllus Kiadó
GCD-208

Különös fúzióként jelent meg a Mindenek szerelme – az 1ső Pesti Rackák, valamint a népzenei játékos Szalonna és bandája, illetve a délszáz muzsikát játszó Söndörgő együttes közös muzsikálásaként. Az eredmény magyar népi blues lett, időnkénti balkáni tömbökkel. Ezt összehozni nyilván nem volt könnyű: az együttesek egy éven keresztül jártak össze, hogy megtalálják a közös hangot, ráérezzenek egymás zenéjére. A hangszerösszeállítás ennek megfelelően rendkívül változatos: prím-tambura, trombita, szaxofon, kaval, tapan, nagybögő, hegedű, szájharmonika, kürt, wurlitzer zongora, cimbalom, hegedű, bögő, brácsa szól együtt a felvételeken. „Ha bluesról volt szó, akkor a brácsát Malcolm Young helyére tettük kísérő gitárnak, ha népiről, akkor bögőnek a kürtöt, és így tovább...” Ezzel együtt a fúzió nem tökéletes, az egyes zenekarok blokkjai értelemszerűen elkülönülnek egymástól, néha egy-egy számon belül is. Az egészből mégis kialakul valami sajátos együtthangzás, stíluskeveredés, ami az albumot egészen egyedivé teszi.

VSZ

Louisiana Double: Magaros apák éneke

Gryllus Kiadó
GCD 205

A „világzene” terminológia az 1960-as években született, jó húsz évvel később vált közkeletűvé, de pontos meghatározása még ennyi idő alatt sem igazán alakult ki. A szavakkal nehezen körülírható kifejezést a Louisiana Double zenéje viszont tökéletesen definiálja. Apáti Ádám és Pintér Zsolt zenei anyanyelve az Appalache-hegység népzeneje, s bár szenvedélyesen kutadják-művelik egy másik kontinens zenei hagyományait, mégis a hazai közönséghez akarnak szólni. Weöres Sándor, Petőfi Sándor, Lackfi János és az előadó muzikusok versei könnyedén gördülnek a hallgató elé ilyen zenei alátámasztással. Stílusok kavalkádja ez, hiszen a magyar költészet három különböző korszakának szövegei a blues, bluegrass, gospel és boogie ritmusaival és dallamaival keverednek, egészen különleges, ugyanakkor otthonos hangulatot teremtve. A *Magaros apák éneke* a műfaji sokszínűsége ellenére egységet is alkot, valójában konceptalbumról van szó, melynek tizenkét dalát hallgatva egy év történetét hónapról hónapra ismerhetjük meg. És „akinek ennyi jó kevés”: Ferenczi Bora grafikái teszik összművészeti értéké a kiadványt.

JB

Varga Ildikó: Richard Wagner, Magyarország és a magyarok 1842–1924

Magánkiadás

Hatalmas és hiánypótló munka Varga Ildikó (VIRA) magánkiadásban megjelent könyve, mely Richard Wagner magyarországi kapcsolatait és hazai recepcióját mutatja be az 1842–1924 közötti időszakra vonatkozóan. A szerző maga tervezte a kötetének borítóját is, hiszen nemcsak zenetörténész, hanem képzőművész, sőt operaénekes, író, rendező és tanár is. Az *Előhangban* írottak szerint munkáját korántsem csupán a szakmai köröknek szánta, ennek megfelelően a könyv első 180 oldala igen olvasmányosan, élvezetesen foglalja össze Wagner Magyarországgal és a magyar kultúrával való kapcsolatát. A szerző – Wagner-operákhoz illően – fejezetek helyett felvonásokra tagolja a tudományos tartalmat szokatlanul, de üdítően közvetlen stílusban tállaló szöveget. A csaknem 300 oldalas függelék dokumentumokat és összefoglalókat közöl gondos rendszerben – például Wagner nevének és műveinek első hazai megjelenéseiről. Ez tartalmazza a levelezéssel kapcsolatos dokumentációt és annak tudományos elemzését; összefoglalót Wagner magyar barátairól és ismerőseiről, illetve korabeli képeket, plakátokat.

HZs

Schiff András: A zene a csendből jön

Magvető Kiadó

Schiff András *A zene a csendből jön* című, eredetileg német nyelven, 2017-ben megjelent könyvét Győri László és Hamburger Klára fordításában adta ki a Magvető Kiadó. A modern és letisztult kivitelezésű kötet első része Martin Meyer igen terjedelmes interjút tartalmazza, melyben a *Neue Zürcher Zeitung* egykori rovatvezetője a zene és a zenészlét által felvetett hétköznapi vagy éppen filozofikus mélységű kérdéseiről – interpretációról, repertoárról, tanításról – kérdezi a zongoraművészt. Az életútinterjú jellegű beszélgetés Schiff András sajátos zenei hitvallásának részleteit tárja fel, új gondolati dimenziókat nyitva olvasójának. Mindezt a zongoraművész saját esszéi követik, melyekben konkrét zeneműveket, szerzőket, összefüggéseket mutat be. Az olykor kimerítő, olykor pedig könnyed, kellemes olvasmányt jelentő szövegek nem szorítkoznak a zenére: közéleti, társadalmi témájú írásaiban Schiff a rá jellemző egyenes és szabatos módon közli gondolatait. A kötetet végigolvasva mozaikszerűen, mégis alaposan feltérképeződik a művész jelleme, és az a gondolkodás, amely a ma élő legnagyobb muzikusok közé emeli.

HZs

Kerékfy Márton: Népzene és nosztalgia Ligeti György művészetében

Rózsavölgyi és Társa

A kötet szerzője, Kerékfy Márton Ligeti művészetének egyik legnevesebb szakértője. Számos elemző publikációja született már a zeneszerző műveiről, 2010-ben magyarra fordította és közreadta válogatott írásait; *A kelet-európai népzene hatása Ligeti György zenéjére* című értekezésével nyerte el doktori fokozatát, és társszerkesztője volt a 2017-ben megjelent *György Ligeti's Cultural Identities* című kötetnek. Új könyve az első olyan írásmű, amely az összes elérhető forrást számba véve, átfogó módon, a maga összetettségében mutatja ki a kelet-európai népzene nyomait Ligeti darabjaiban, és tesz kísérletet ez alapján a művek újraértelmezésére. A tudományos igényességgel összeállított és szerkesztett könyv egyszerre követ idő- és tematikus rendet. Első része Ligeti és a folklorizmus kapcsolatának életrajzi feltárásával remek alapot nyújt a további fejezetek értő befogadásához. A kottapéldákkal illusztrált elemzések tudományos tartalmuk ellenére is olvasóbarát, könnyen értelmezhető és élvezetes szövegek. A kötet fontos tétele a Ligeti-szakirodalomnak – nemzetközi viszonylatban is.

HZs